

[Steen.]

vendigt, af den Grund, at det gaar tilbage for Venstre i Danmark, for dette berører ikke to Ting, som Landbruget kan se hen til, og som det kan og bør sætte sit Haab til, nemlig den Kendsgerning, at Afsætningsforholdene — og jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Krag 1, at det er det, der til syvende og sidst batter noget — tegner sig for den nærmeste Fremtid noget lysere, end de gjorde for en Tid tilbage, og dernæst den Kendsgerning, at Landets Regering i nøje Overensstemmelse med de to Partier, der er dens parlamentariske Grundlag, er opfyldt af den redeligste Vilje til overalt, hvor der er Mulighed derfor, at tilrettelægge Arbejds- og Indtjeningsvilkår for det danske Landbrug saa godt, som det overhovedet er muligt at gøre det, ganske paa samme Maade som det er Maalet for vort politiske Arbejde at gøre det over for Landets øvrige Erhverv.

Axel Dam: Over for det ærede Medlem Hr. Steens venlige Omtale af Retsforbundet kan jeg nøjes med at henvide til, hvad jeg allerede sagde i den Tale, som han henholdt sig til, at Valget netop ikke betegner nogen svigtende Sympati for vore Ideer, men ganske rigtigt, som jeg ogsaa dengang indrømmede, en Erkendelse af, at det i Øjeblikket ikke kunde nytte noget at stemme for disse Ideer, da Retsforbundet ikke har nogen Magt til at gennemføre dem. Og jeg kan her henvide til Det radikale Partis egen Stilling over for sine Frihedsideer. Naar man bebrejder dem, at de svigter disse Ideer, for Eks. Frihandelsens Fane, som det kaldes, siger de: Nej, vi har bare gemt dem, vi tager dem frem igen, naar Tiderne bliver gunstigere for deres Gennemførelse.

Det ærede Medlem Hr. Valdemar Thomsen udtalte i sin Ordførertale ved denne Finanslovdebat de fornuftige Ord, at inden Arbejdet paabegyndes, vil det være formaalstjenligt at faa klaret, hvad der er Lovgivningsmagtens Opgave, og hvori den egentlig bestaar. Jeg udtalte i min paafølgende Tale, at en saadan Klaring trængte vist det ærede Medlem i høj Grad til, og jeg tror, det samme kan siges om mange af dette høje Tings 149 ærede Medlemmer indbefattet det ærede Medlem Hr. Rager. Mangel paa saadan Klaring fremgaar nemlig af den Stilling, der tages til de forskellige Poster paa Finansloven og til andre Love, der kræver Anvendelse af Folkets Fællesmidler — eller rettere sagt af Skatteydernes Penge, for efter den Maade, efter de Principper eller den

Mangel paa Principper, hvorefter Pengene pumpes ind i Statskassen, kan man ikke med moralsk Ret kalde dem Folkets Fællesmidler. De tilvejebringes nemlig i stor Udstrækning gennem Tvangsudskrivninger af Borgernes private Arbejdsfortjeneste, og det sker samtidig med, at man lader Værdier, som det offentlige direkte skaber, gaa i private Lommer. Jeg behøver blot at nævne den nye Køge Landevej, saa ved alle, hvad jeg sigter til, uden at jeg behøver at nævne det uartige Ord, som altid bliver mødt med et Grin, fordi Modstanderne ikke har andet end et dumt Grin at møde dette Retfærdighedskrav med — ja, det gælder ikke blot Modstandere af denne Idé, det gælder ogsaa de Partier, som selv har det paa deres Program, men efter deres Syndefald ikke kan lide at blive mindet derom. Det er Lovgivningsmagtens Dobbelt synd, store Dobbelt synd, at den bruger private Midler til offentlige Anliggender og kaster de offentlige Midler i Grams til private Spekulanter, altsaa lige det stik modsatte af det rigtige og selvfølgelig, som ligger i Ordene: Enhver sit. Loven er her fornuftstridig, men den er desværre ikke grundlovsstridig. Grundlovens § 80 værner aldeles ikke Ejendomsretten, men kun Besiddelsen af fast Ejendom, og bortset fra Udpantning af Skatter ogsaa Besiddelsen af Løsøre, og hvad der i øvrigt findes i Forklaringen af det 10de Bud, der som bekendt ender med: „eller noget som hører din Næste til“.

Og selv Besiddelsen af saadanne materielle Ejendele er langt mindre beskyttet under Grundloven, end de var under Enevælden. Da kunde privat Ejendom kun eksproprieres, naar den nødvendigt krævedes til offentlig Anvendelse, f. Eks. til offentlige Landeveje, Jernbaner, Havne og lignende. Under Protest af vor dygtigste Jurist blandt Grundlovens Fædre, Anders Sandøe Ørsted, blev denne gode gamle Bestemmelse erstattet med det elastiske Begreb: „naar Almenvellet kræver det“, og Tilføjelsen: „mod fuld Erstatning“ giver ingen som helst Værn mod Statens Krænkelse af Ejendomsretten, for hvad hjælper det, at Staten kun paa disse Vilkaar, mod Erstatning, f. Eks. kan ekspropriere ens Ejendele, det være sig levende eller livløse Ting, f. Eks. ens Bil, ens Okse eller Asen eller Skt. Bernhards-hund, naar den saa gennem ubegrænset høj Skat paa Biler eller gennem Hundeskat kan fratage en Fornøjelsen eller Fordelen ved at eje en Bil eller en Skt. Bernhards-hund. Ganske særlig værner Loven ikke Ejendomsretten til Penge, selv om man har tjent dem paa fuldkommen ærlig Vis gen-